

ת"פ 45847/02/16 - מדינת ישראל נגד מיכאל איזוטוב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 45847-02-16 מדינת ישראל נ' איזוטוב

לפני כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם מיכאל איזוטוב

גזר דין

כללי

הנאשם שלפניי, מיכאל איזוטוב הורשע על-סמך הודאתו בעבירה של שוד בניגוד לסעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

האירוע, אשר הביא את הנאשם לספסל הנאשמים ארע ביום 11.2.16 עת החליט הנאשם לשדוד בנק. לצורך זה הוא הכין פתק ובו רשם: "זה שוד!! להיות בשקט!! אני צריך 30,000 ₪ או אני אדקור פה אנשים. לא ללחוץ על הלחצן, רק אחרי שאני יוצא. אני לא עובד לבד!!! להזאר!"

בשעה 12:51 הגיע הנאשם אל סניף בנק לאומי בקרית-ים כשהפתק בידיו; בשעה 13:00, לאחר שהמתין דקות ספורות בתור הוא ניגש אל הטלרית בקופה ומסר לה את הפתק. הטלרית מסרה לו סכום של 10,160 ₪ מכספי הבנק. הנאשם לקח את הכסף וברח. כעבור כחצי שעה הוא נעצר, כשבדידיו סך של 10,109 ₪ מתוך הכסף שנשדד.

כתב-אישום הוגש נגד הנאשם ביום 22.2.16, וביום 21.3.16 הוא הודה והורשע בכל המיוחס לו. לנוכח גילו של הנאשם הוריתי על עריכת תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו. התסקיר הונח לפניי וביום 4 ביולי טענו הצדדים ביחס לעונש, הראוי להיות מוטל עליו.

תסקיר שירות המבחן

התסקיר לימד על רקעו של הנאשם ועל סיפור חייו. הוא נולד ברוסיה ועלה ארצה בשנת 2010, כשהוא בן 15 שנים. הוא השלים רק 9 שנות-לימוד ברוסיה ובמקביל שיחק בנבחרות הנוער של ארץ מולדתו. עלייתו ארצה נעשתה במסגרת תוכנית "נעל"ה". הוא שולב בפנימיית "כדורי" שם השלים 12 שנות-לימוד ורכש תעודת בגרות מלאה. תהליך הקליטה בארץ נחווה על-ידיו כקשה לנוכח אי-ידיעת השפה העברית והריחוק מהוריו. בהדרגה, הסתגל הנאשם, רכש חברים קרובים ורקם יחסים חמים עם צוות הפנימייה. הוא גויס לשירות בצה"ל ושירת בחיל-האוויר כנהג; לאחר כעשרים וחמישה חודשי שירות הוא פוטר מהמשך השירות על רקע נפשי.

לאחר סיום השירות הוא החל משחק כדורגל בקבוצה בליגה א' אך התקשה למצוא עבודה, המשתלבת בתכנית

האימונים של קבוצתו. לאחר שחרורו מהמעצר ושליחתו למעצר-בית חלקי הוא החל עובד כסדרן במרכז והחל לימודיו בקורס מדריכי כדורגל במכון "וינגייט".

הוריו התגוררו ברוסיה עד לאחרונה: אביו גמלאי של מפעל לחומרים מסוכנים ואילו אימו רופאת שיניים. לאחר הסתבכותו הם הסדירו עלייתם ארצה. סבו וסבתו עלו ארצה בשנות ה-90' המאוחרות ושמרו עימו על קשרים קרובים. לפני מספר חודשים זמן קצר לפני ההסתבכות וכרקע לה, נפטרה הסבתא. מותה נחוה עבורו כאובדן קשה.

עברו הפלילי נקי.

הרקע להסתבכותו הנוכחית נעוץ בהיקלעותו לחובות כלפי בנקים וכלפי מלווים בריבית; הוא חווה חוסר-אונים אל מול הסתבכותו הכלכלית והתביעות הכספיות אשר נערמו; מות סבתו החמיר את מצבו הרגשי. בבוקר האירוע הוא שתי אלוהול והחליט לבצע את השוד, כמתואר בכתב-האישום.

לפני שירות המבחן, נטל הנאשם אחריות על מעשיו וגילה הבנה ברורה לפסול הנעוץ בהם. צוין, כי הוא התקשה לגעת רגשית בפגיעה שגרם לנפגעים. הערכותיו של שירות המבחן ביחס לנאשם הביאו בחשבון את גילו הצעיר, את החלקים התקינים בתפקודו לאורך שנות התבגרותו, את היעדר מעורבותו בפלילים והעדרם של מאפיינים אנטי-חברתיים מושרשים. מנגד, דווחו קשייו בוויסות דחפים ורגשות וכן על צמצומו הרגשי. האירועים בעקבות הסתבכותו הותירו רישום על נפשו.

לאור כל זאת, העריך שירות המבחן שקיים סיכון, גם אם ברמה נמוכה, להישנות התנהגות דומה בעתיד ללא השתלבות בהליך טיפולי. עם זאת, צוין, כי בטיפול יוכל הנאשם לגעת בחלקים הכושלים והפוגעניים שלו במסגרת מכילה ובטוחה שתאפשר לו לרכוש כלים להתמודדות אדפטיבית במצבים רגשיים מורכבים.

המלצת שירות המבחן מבוססת על ההערכה האמורה ועל ההתרשמות מהעדרם של מאפיינים אנטי-חברתיים מושרשים. השירות המליץ "לשקול במקרה ייחודי זה את הגישה השיקומית, לצד הענישתית". הוא הוסיף והציע הטלת צו מבחן למשך שנה וחצי במהלכן ישתלב טיפולית בשירות. כן הוצעה הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר מותנה והתחייבות להימנע מעבירה.

ראיות מטעם ההגנה

לפני העידו שותפו לדירה של הנאשם, סמל איגור אלינצ'נקו, חייל בבסיס בצ"ת של חיל-הים וכן אביו של הנאשם, מר איגור איזוטוב.

סמל אלינצ'נקו סיפר שהוא מכיר את הנאשם כאדם המבין את הזולת ונחלץ לעזרתו, כי בעבר נקלע לקשיים כלכליים וכי כעת הוא השתחרר מהם.

מר איזוטוב סיפר, כי הסתבכותו בנו נקלטה אצלו כהלם מוחלט, וגרמה לעליית המשפחה ארצה באורח מדי. מר איזוטוב ציין, כי ברור לו שהמעשה נעשה על רקע הדיכאון שאליו שקע הנאשם כתוצאה ממות סבתו, שאליה היה קשור, וכי התנהגותו באירוע נשוא תיק זה חורגת מדרך התנהגותו עד כה.

הסנגור הגיש מסמכים אשר לימדו כי הנאשם הוא סטודנט במכון וינגייט בשנת הלימודים תשע"ו.

טיעוני הצדדים לעונש

התביעה

בא-כוח המדינה הציג טיעונים בכתב לעניין העונש. הוא ציין, ש"שוד באמצעות פתק" הפך לעבירה נפוצה, שיש למגרה באמצעות ענישה מרתיעה; הוא ציין, ששוד מבנק פוגע ברכוש הציבור כולו, המפקיד כספו בבנק; הוא הוסיף וציין, כי העבירה אף פוגעת בביטחונם האישי של עובדי-הבנק ושל ציבור לקוחותיו. ביצוע המעשה בצהרי היום מלמד על תעוזה רבה, שכן הסניף היה הומה-אדם באותה השעה. התובע הדגיש את העובדה שמדובר כאן בשוד מתוכנן מראש; שמצוקתו הכלכלית של הנאשם איננה יכולה להוות הצדקה למעשה או גורם להקלה בעונש, באשר הנאשם יכול היה לצאת לעבודה וכך להתמודד עם קשייו הכלכליים. התובע הפנה אל פסיקת בית המשפט העליון, שבה צוין, כי סניפי בנק הפכו ל"טרף קל" בידי שודדים וכי הענישה המחמירה במקרי שוד שכאלה מחויבת, אחרת המצוקה הכלכלית תהפוך למעין 'הכשר' לביצועם.

לאור כל אלה, הציע התובע מתחם ענישה הנע בין 2 ל-4 שנות מאסר בפועל.

בתוככי המתחם, הציע התובע לדחות את המלצת שירות המבחן להסתפק במאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, שכן ענישה שכזו תחטא לצורכי הכלל והפרט. לפי דעת התובע, אין למצוא כאן שיקולי שיקום חריגים המצדיקים סטייה ממתחם הענישה ההולם. עוד עתר התובע לגזור לנאשם מאסר על-תנאי וקנס וכן להורות על החזרת סכום הכסף שנתפס לרשות הבנק.

ההגנה

הסנגור סבר, שעונשו של הנאשם דכאן צריך להיגזר מהיותו 'בגיר-צעיר', אשר בעניינו יש להעדיף גישה טיפולית על-פני הטלת מאסר מאחורי סורג ובריח. הסנגור הפנה אל פסיקתו של בית-משפט זה, מפי כב' סגן הנשיא, השופט שפירא, אשר גזר לנאשם בעבירה דומה ('שוד-פתק') עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. הוא הפנה גם לגזר-דין שניתן על-ידי כב' הש' סעב כמאל, אשר הטיל עונש דומה על עבירה מסוג זה. עוד הפנה אל ת.פ. 11304-05-14 שבמסגרתו גזר כב' הש' דרורי מבית-המשפט המחוזי בירושלים עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות על מי שהורשע בעבירה דומה.

לאור כל אלה, טען הסנגור, שראוי לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. הסנגור סבור, שראוי לסטות ממתחם הענישה בהתחשב בשיקולי שיקום, כפי שעשה הש' שפירא בת.פ. 10455-06-14 מ"י נ. אלמנח, בתיק שנסיבותיו דומות.

הסנגור עמד על כך, שהנאשם עלה ארצה בעודו נער ללא הורים, שירת בצה"ל והסתבך בחובות וכך נקלע למצוקה. עברו נקי, הוא הביע חרטה והודה בהזדמנות הראשונה והחזיר מיד את כספי-השוד. הסנגור ציין, שמצוקתו היתה כה רבה, עד כי מיד לאחר ביצוע השוד הוא נכנס לחנות-בגדים ורכש זוג תחתונים.

הסנגור הוסיף וציין שהנאשם בא ממשפחה נורמטיבית ותומכת, וטען כי ריצוי עבודות-שירות יקלע אותו שוב לבעיות כלכליות. לפיכך, עתר הסנגור להטלת עונש על-תנאי לצד עונש טיפולי. על כל פנים, עתר הסנגור לחלופין, שיוטל מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה קצרה יותר מהתקופה המרבית הקבועה בחוק.

הנאשם בדברו האחרון

בדברו האחרון, הביע הנאשם צער על מעשיו וציין, כי הוא מבין כי טעה טעות חמורה העלולה לפגוע בעתידו. הוא ציין, כי פתח דף חדש וביקש סליחה ומחילה על מעשיו. הוא ציין, כי הוא מבין ויודע עד כמה העמיד את עובדי הבנק באי-נעימות.

דין והכרעה

הנאשם הורשע בעבירה של שוד, המהווה אירוע אחד כמשמעו של מונח זה בסעיף 40(א) לחוק העונשין. אפנה, כעת, לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שבביצועו הורשע הנאשם.

מתחם הענישה ההולם

א. הערכים החברתיים שנפגעו

אכן, שורה של ערכים חברתיים מוגנים בנורמה הפלילית האוסרת לבצע מעשי שוד. ראש וראשון להם ההגנה על החיים, הגוף והבריאות הפיסית והנפשית מפני תקיפה או איום שלא כדין; כמו-כן, מיועד סעיף החיקוק להגן על רכוש פרטי וציבורי מפני חמיסתו שלא כחוק. פגיעתו של הנאשם בערכים הללו היא בעלת אופי בינוני. מעשה השוד שאותו ביצע לווה כמובן באיום, אך הנאשם לא היה מזוין, הוא לא היה רעול-פנים ולא נקט כל פעולה המיועדת להפחיד או לזרוע אימה, למעט עצם הגשת פתק-האיום לפקידת הסניף. הפגיעה בזכרות הקניין באה לידי ביטוי בנטילת סכום כספי בלתי-מבוטל (כ-10,000 ₪); עם זאת, יש לזכור שסכום זה הוחזר לרשויות החוק דקות מרגע נטילתו.

ב. מדיניות הענישה הנוהגת

מעשי שוד נתפסים בחומרה על-ידי הערכאות השיפוטיות השונות ונהוג להטיל בגין ביצועם עונשי מאסר כבדים. לנוכח פגיעתם של מעשים שכאלה בערכים חברתיים חשובים, רואה עצמה המערכת המשפטית מחויבת לנסות למגרם על-ידי הטלת ענישה מחמירה. מתאימים לעניינו הדברים שכתב כב' השופט (כתוארו דאז) א' רובינשטיין ב- ע"פ 6752/10 **טטראשוילי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.4.11) לפיהם:

"עבירות השוד על סוגיהן מגיעות לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים, והן לובשות צורות שונות. מהן קשות ואכזריות ומהן ברמה נמוכה יותר; הצד השווה שבהן הוא הרצון להשיג כסף קל. בענייננו מדובר באדם בעל רקע נורמטיבי, אשר ניגש לסניף הבנק ובידיו פתק המורה לפקיד להעביר לו כסף; והנה, זממו עלה בידו, מבלי שיצטרך 'ללכלך את ידיו' בנשיאת נשק או באיומים קולניים. ואולם, כמובן תיאור זה אינו מלא; שכן נקל לשער את האימה האופפת את הקרבן, במקרה זה פקידת הבנק, אל מול השודד - שהרי אין היא יודעת אם יש בידיו נשק ומה כוונותיו האלימות. על כן מתחייב רף ענישה מרתיע, וככלל, מאסר בפועל ...".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם, בעניינו של הנאשם, עיינתי בפסיקה הנוהגת במקרים הדומים לעניין שבפנינו. אומר מיד, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירת השוד הינה מגוונת - ראו לעניין זה: ע"פ 4841/13 **עומר וספי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.2.14). ברי, כי תלויה היא **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 9094/12 **איתן טאספי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.8.13) קיבל בית המשפט העליון את ערעור הנאשם על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת עליו עונש מאסר בן 10 חודשים לריצוי בפועל בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א)** לחוק העונשין. אלו הן עובדות המקרה, המערער נכנס לסניף בנק הפועלים בבאר שבע, וניגש לפקידה כשידו בכיס המקטורן שלבש. המערער גרם לפקידה להבין שיש בכיסו אקדח ואמר לה שמדובר בשוד, תוך שהוא מאיים עליה שאם תעשה מעשים שיעוררו חשד יירה בה. במעמד זה דרש המערער ממנה למלא שקית שמסר לה במזומנים. הפקידה מילאה את השקית והוא יצא מהבנק, כשהוא נוטל עימו 5,890 ₪. בית המשפט העליון בקבלו את הערעור, הפחית את עונשו של המערער באופן כזה שהעמידו על **מאסר בן 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות**. צוין כי, מדובר במערער שחי לרוב חיים נורמטיביים, בנסיבות חיים קשות ונסיבות ביצוע העבירה העידו על כך שהיא בוצעה מתוך ייאוש, ללא הפעלת כל שיקול דעת של ממש (בכניסתו גלוי פנים לסניף הבנק שלו, ובפנייתו לפקידה המכירה אותו).

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 6752/10 **יהודה טטראשוילי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3.4.11) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 10 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א)** לחוק העונשין. אלו הן עובדות המקרה, המערער נכנס לסניף בנק כשהוא חובש כובע מצחייה, ניגש לדלפק מאחוריו ישבה הכספרית, סימן לה באצבעו לשמור על השקט, והעביר לה פתק בו כתוב: "זה שוד תביא ת'כסף". הכספרית הוציאה שטרות מהקופה, והעבירה לו סכום של 15,680 ₪. המערער לקח את הכסף ונמלט, אולם בעת הימלטו הבחין בו פקח חניה ועצר אותו.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 606/13 **אליהו חכמון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.12.13) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א)** לחוק העונשין. אלו הן עובדות המקרה, המערער (בעל עבר פלילי) הגיע לסניף של בנק הדואר במעלות. המערער ניגש לדלפק והגיש לפקידת הדואר פתק עליו רשום "זהו שוד סימי את כל הכסף בשקית אתם מבוטחים אל תעשי טעות ולא תיפגיע" (הטעויות במקור, א.ל.). המערער הורה לפקידת הדואר מספר פעמים למסור לו את הכסף וכן איים עליה כי יוציא אקדח. בהמשך לכך, הפקידה מסרה את כל הכסף שהיה מצוי בקופה למערער. מדובר בסכום אשר נע בין 3,000-4,000 ₪. המערער נטל את הכסף ועזב את המקום רק לאחר שנכח כי בקופה נותרו אך מטבעות.

במסגרת תיק פלילי 11315-02-11 **מדינת ישראל נ' הרצל איסאקוב** (ניתן ביום 19.7.11) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם **עונש מאסר בן 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות** בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א)** לחוק העונשין. אלו הן עובדות המקרה, הנאשם נכנס הנאשם לסניף בנק פועלים בקרית ביאליק, מסר פתק לכספרית בו הודיע שהוא מבצע שוד ושהוא חמוש וביקש ממנה להעביר לו כסף. הכספרית העבירה לנאשם סכום של 5,020 ₪. הנאשם יצא את הסניף ונעצר מאוחר יותר. כב' השופט רון שפירא פירט כי עסקינן במקרה החריג בנסיבותיו ובמובן זה מצדיק גם חריגה מהענישה המקובלת. צוין כי הנאשם נפגע בעבר בתאונת עבודה שלאחריה התדרדר מצבו הכלכלי והוא נקלע לחובות כבדים, חלקם, ככל הנראה, לגורמי שוק אפור, על כל המשתמע מכך. הנאשם, שמעולם לא נטל חלק בעולם העברייני, ביצע את השוד כשהוא גלוי פנים בסניף בנק בו הוא מוכר. מיד לאחר ביצוע השוד קנה אוכל למשפחתו ובתוך זמן קצר, כאשר הגיעו אליו בלשי המשטרה, מסר לידיהם את יתרת הכספים פרי השוד.

במסגרת תיק פלילי 3183-04-13 **מדינת ישראל נ' קונסטנטין קוגן** (ניתן ביום 24.10.13) גזר בית המשפט המחוזי

בחיפה על הנאשם (בעל עבר פלילי) **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצוע של שתי עבירות שעניינן **שוד לפי סעיף 402(א)** לחוק העונשין. אלו הן עובדות המקרה, מעובדות **האישום הראשון** עלה כי הנאשם נכנס לסניף בנק הפועלים בכיכר מאירהוף 44 בחיפה, על מנת לשדוד את סניף. בהמשך לכך הציג הנאשם לפקידה בבנק, פתק שהכין מבעוד מועד ובו נרשם: "זה שוד תכינו 13,000 ₪ בלי טעויות בשקית" ודרש ממנה באמצעותו כסף. בנוסף איים הנאשם בעל פה על הפקידה כי לא תזוז. הפקידה, בפחדה מהנאשם, העבירה לו כ- 6,500 ₪ שהיו בקופת הסניף תוך שהיא מציינת בפניו כי הסכום של 13,000 ₪ אינו מצוי בקופה. הנאשם נטל את הכסף ונמלט עם השלל מהמקום. מעובדות האישום השני עלה כי הנאשם נכנס הנאשם לסניף בנק פועלי אגודת ישראל ברחוב ארלוזורוב 13 בחיפה על מנת לשדוד את הסניף. לצורך ביצוע זממו, הציג הנאשם פקידה בבנק, פתק שהכין מבעוד מועד ובו נרשם "זה שוד תשים 13,000 ₪ בלי טעויות בשקית" ודרש ממנה באמצעותו כסף. הפקידה, בפחדה מהנאשם, העבירה לו כ- 15,820 ₪ שהיו בקופת הסניף. הנאשם נטל את הכסף ונמלט עם השלל מהמקום.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק העונשין)

בקביעת מתחם העונש ההולם, עלינו להידרש, כמצוות החוק, לנסיבות, הקשורות במעשה העבירה שהן רלבנטיות לאופי העונש, הראוי להיות מוטל על מבצעו. מעשהו של הנאשם היה מתוכנן. הוא הכין פתק מראש במגמה לבצעו; הוא היה מבצעו הבלעדי ואין בלתו; הנזק, אשר צפוי היה להיגרם מביצוע העבירה היה בעיקר רכושי (נטילת קניינו של הבנק, סכום כספי משמעותי); אך, אין להוציא מכלל אפשרות התפתחות אחרת של האירועים, אשר עלולה היתה להפחית בסיכון שלומם של האנשים המצויים בסניף, גם אם לא לכך התכוון הנאשם במעשיו. ודאי שצפויה היתה פגיעה רגשית בפקידת הבנק, אשר אליה פנה הנאשם ומסר לידיה את פתק-השוד. לבסוף, לא נגרם נזק כספי ממשי, שכן השלל נתפס מרשות הנאשם כמעט במלואו תוך דקות. הנאשם עשה את אשר עשה מפאת דכאון, שאליו שקע לאחר מת סבתו, שהיתה קרובה אליו והחל על רקע מצוקתו הכלכלית אליה נקלע בשל הלוואות, שאותן נטל ממלווים שונים ובהם מלווים בשוק האפור. אכן, קליטתו הלקויה בארץ וקשייו להשתלב בחברה הישראלית, בהחלט תרמו להיווצרות המוטיבציה אצלו לעשות את מעשה-ההיאוש שאותו עשה. הנאשם הבין את פשר מעשיו אף כי בשל גילו הצעיר (22), התרשמתי שהוא לא הבין בזמן אמת עד כמה המעשה פסול וחמור. הנאשם יכול היה וצריך היה להימנע מלבצע את המעשה.

מתחם העונש ההולם בתיק זה

עמדתי לעיל על הערכים החברתיים, שבהם פגע הנאשם במעשיו ובמידת הפגיעה בהם; עיינתי במדיניות הענישה, המקובלת בעבירות ממין זו וכן ציינתי את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כעת, בא אני לקבוע את מתחם העונש ההולם.

בשקלול הנתונים כולם, באתי לדעה **שמתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל לבין 2 שנות מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נוספים נלווים.**

גזירת עונשו של הנאשם (סעיף 40יא לחוק העונשין)

לאחר שנקבע המתחם, כל שנותר הוא להגדיר את העונש הספציפי, הראוי להיות מוטל על הנאשם בהתחשב בנסיבותיו של הנאשם שאינן קשורות בביצוע העבירה.

הטלת עונש מאסר בכלל, מאסר לריצוי בכליאה בפרט ומאסר לתקופה ממושכת ביתר שאת, יפגעו פגיעה חמורה

בנאשם לנוכח גילו; הנאשם הוא צעיר בן 22, העושה צעדים ראשונים בחברה האזרחית בישראל. הוא עלה ארצה בגפו כנער ממניעים ציוניים במסגרת תוכנית נעל"ה (של הסוכנות); הוא ביצע שירות צבאי בן שנתיים (אף כי לא השלימו כליל); לאחר הסתבכותו באירועי הפרשה הנדונה כאן הוא החל במאמץ שיקום אדיר. הוריו ארזו מזוודות ועלו מיד ארצה על-מנת לתמוך בו; הוא החל לעבוד; הוא התחיל לימודים במכללת וינגייט. אין ספק, שריצוי עונש מאסר מכל סוג שהוא יפגע במאמצים אלו מאוד. אין ספק, גם, שעונש מאסר יפגע גם בבני-משפחתו, אשר עשו מאמץ גדול לסייע לו בהחזרתו למוטב. ההרשעה גופה, והכתם הפלילי אשר נלווה לה וודאי יפגעו בנאשם. האמור בבחור צעיר, בתחילת דרכו, ואין כלל ספק שהרשעה פלילית בעבירה כה חמורה בהכרח תנעל דלתות רבות עבורו.

הנאשם נטל אחריות מלאה על המעשה, הודה בו מיד הן בחקירה הן במשפטו; הוא עשה ועושה מאמצים לחזור למוטב. ההתרשמות היא שמדובר באפיזודה מסויטת חולפת בחייו. כספי השוד ניטלו ממנו מיד; הוא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, הודה באשמה בבית-המשפט וחסך בכך זמן שיפוטי יקר וגם את זמנם של העדים, אשר נקראו להעיד נגדו. לטעמי, שירותו הצבאי גם במהלך מבצע 'צוק איתן' כמו גם מעורבותו הספורטיבית הם בגדר התנהגות חיובית ותרומה לחברה הראויות להיזקף בחשבון לטובתו בעת גזירת דינו.

אין ספק שנסיונות חייו הקשות וקליטתו הקשה בארץ לאחר עלייתו בגיל כה צעיר השפיעו על ביצוע המעשה. הוא נקלע, בשל חוסר-ניסיונו ובדידותו בארץ לחובות כבדים וזה היה המניע לביצוע המעשה.

כמובן, שהנאשם נעדר כל עבר פלילי עד למעשה בו הורשע כאן.

ראוי להרתיע את הנאשם מפני ביצוע מעשים דומים, אך נדמה, שההליכים הפליליים, הליכי המעצר והעמידה לדין בהחלט היוו גורם מרתיע עבורו, מה גם שהוא הפנים את חומרת מעשיו, הביע חרטה והתחייב שלא לעשות מעשים שכאלה בעתיד. סבורני שאין מקום להרתיע את הרבים תוך שימוש בעניינו של הנאשם, לנוכח נסיבותיו האישיות וגילו הצעיר.

סוף דבר

עניינו של נאשם זה איננו פשוט לגזירה. אין ניתן לטעמי, לזלזל ולו לרגע בצורכי ההתרעה הנלווים לענישת מעשה של שוד, גם אם הוא נעשה בלא שימוש באליומות של ממש. חובתה של מערכת השיפוט להעביר מסר ברור דרך פסקי-דינה, מסר שלפיו הקלות הבלתי-נסבלת של ביצוע 'שוד-פתק' עלולה בהחלט להוביל לנשיאת עונשי מאסר כבדים, ההופכים את העבירה לבלתי-משלמת. הציבור בכללו זכאי להגנת החוק מפני מעשי שליחת-יד ברכושו, בפרט מקום בו המעשה נעשה תוך השמעת (או כתיבת) איומים לפשוע בגוף. אין לזלזל בטראומה שהיא מנת-חלקם של פקידי הבנק, ה"זוכים" ליהנות מחוויית 'שוד-הפתק'; הללו חשים מן הסתם תחושת-לחץ וחשש המתרגשים על כל אדם מן השורה, המבצע עבודתו ולפתע נתקל באיום על חייו ועל גופו אלא אם יאות לציית להוראות השודד.

מאידך גיסא, בתיק זה מזדקרות להן מאלהן הנסיבות האישיות המיוחדות של הנאשם, המחייבות יחס שונה מהיחס המקובל, והמאזנות במידה רבה את חומרת העבירה בה מדובר, באשר היא. הנאשם שלפנינו עלה במסגרת תכנית קליטה של הסוכנות, הנועדת לקלוט נערים צעירים, בתקווה שהוריהם יצטרפו אליהם בארץ אחרים. ואכן, הנאשם הגיע ארצה והוא בן 15, לאחר שהותיר מאחור פוטנציאל לקריירה מצליחה בתחום כדור-הרגל. הוא נקלט ואף גויס לשירות צבאי. למרבה הצער, הוא לא הצליח להשלים את השירות הצבאי במלואו (אף כי שירת תקופה משמעותית בת שנתיים ימים), ולאחר פיטוריו משירות ומות סבתו החלה הידרדרותו. הוא לא נקלט בשוק-העבודה ונקלע לחובות כבדים,

הן למוסדות בנקאיים, הן לשוק האפור; מותה של סבתו קלע אותו למצב דכאוני. מכאן, תוך קבלת החלטות שגויה ופיזזה נגרר לבצע את מעשה העבירה, עליו הוא נותן את הדין כאן. ניכר, בדרך ביצוע המעשה, שהוא חובבני לחלוטין באופיו (הוא נכנס לסניף בפנים גלויות ומסר פתק רשום בעברית עילגת לפקידת הבנק). לא חלפה חצי שעה והוא נתפס, לא לפני שהספיק לרכוש לעצמו בכספי השוד זוג תחתונים.

הוא הודה במעשה מיד, לקח עליו אחריות וגם בהליך המשפטי היה מוכן ומזומן לשלם את המחיר. מאז מעצרו, הוא חזר לדרך הישר באמצעות משפחתו הקרובה, אשר נרתמה מיד, עלתה ארצה והעמידה עצמה לרשותו. הוא החל עובד ובד בבד נרשם ללימודים אקדמיים. התרשמותי הבלתי-אמצעית מהנאשם היתה, כי הוא מבין היטב שעשה מעשה של שטות, שהוא בבחינת טעות חמורה אשר הינה חריגה לחלוטין לדרך בה הלך עד כה. התרשמתי כי הוא מכה על חטא, מעוניין בשיקום ועושה מאמצעים אמיתיים להשתקם ולחזור לדרך, בה הלך עד להסתבכותו.

הוריתי, לאור כל האמור לעיל ונכח המלצת שירות המבחן על התייצבות הנאשם לפני הממונה על עבודות השירות ועל מתן חוות דעתו בעניינו.

חוות-דעת הממונה על עבודות השירות התקבלה ביום 28.7.16; לפיה, הנאשם הביע נכונות לריצוי מאסרו בדרך של עבודות שירות, נבדק ונמצא כשיר לביצוע מאסרו בדרך זו.

לאור כל אלה, מצאתי לנכון לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל עליו עונש **מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות למשך 6 חודשים**. לא אוכל להיעתר לבקשות הסנגור להסתפק בעונש של שירות לתועלת הציבור או בעונש מאסר (בעבודות שירות) לתקופה קצרה יותר לנוכח חומרת העבירה בה מדובר.

התוצאה היא שמוטלים על הנאשם 24 חודשי מאסר, מהם יהיו 6 חודשים לריצוי בפועל בדרך של עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו מיום 11.2.16 ועד יום 2.3.16. היתה תהא על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירות לפי פרק יא', סימן א', סימן ג' ועבירות הכוללות רכיב של גניבה לפי סימן ד' לחוק העונשין.

כמו כן, בהסכמת הנאשם, הנני מורה על הטלת צו מבחן בעניינו, למשך שנה וחצי מעת חתימת הצו, במהלכן ישתלב הנאשם בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן. הוסבר לנאשם כי ככל שלא ימלא אחר הוראות שירות המבחן או יבצע עבירה נוספת כל שהיא בתקופת העמדתו במבחן, כי אז ניתן יהיה להחזיר את הדיון בעניינו לבית המשפט ולגזור עליו עונש נוסף. הכל בשים לב לעבירה שבביצועה הורשע.

את עבודות השירות ירצה הנאשם בבית אבות "**ארוחה חמה**" המצוי בכתובת: רח' חנקין 20 (רח' הצנחנים 38, קרית אתא - כתובת נוספת) קריית אתא.

עליו להתייצב לריצוי עונשו ביום 12.12.16, שעה 8:00, ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון, רח' הציונות 14, טבריה.

אני מזהיר את הנאשם כי חל עליו איסור לשתות אלכוהול במהלך עבודות השירות, וכי עליו לעמוד בכל תנאי העסקתו במסגרת זו. התנהגות בניגוד לאמור תהווה עילה להפסקה מנהלית של ריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות. משמע, מאסרו יומר לריצוי מאחורי סורג וברח.

מוטל על הנאשם קנס בסך 2,000 ₪ שישולם עד יום 1.12.16. לא ישולם הקנס במועדו, יהא על הנאשם לרצות 20

ימי מאסר תמורתו.

אני מורה על החזרת כספי השוד, אשר נתפסו מידי הנאשם לידי נציג מוסמך של בנק לאומי בישראל בע"מ.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ה' אלול תשע"ו, 08 ספטמבר 2016.